УДК 316.4 : 316.627 : 330.342

JEL M14

ORCID ID: 0000-0002-3941-2286

DOI <https://doi.org/10.17721/tppe.2021.42.8>

Олійник О.О., к.е.н., доцент

Національний університет водного господарства
та природокористування

Неверковець А.В., студентка

Національний університет водного господарства
та природокористування

КОРПОРАТИВНЕ ВОЛОНТЕРСТВО В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ

В статті розглянуто сутність та види волонтерської діяльності. Визначено, що різноспрямованість та багатофункціональність волонтерства дозволяє стверджувати про його зростаюче економічне, екологічне та соціальне значення. Досліджено взаємозв'язок між економічним зростанням країни, базовим показником оцінювання якого є валовий національний дохід на душу населення, та часткою населення, яке брало участь у волонтерській роботі. На прикладі 12 країн Європи в 2019 році розраховано коефіцієнт парної кореляції ($r_{xy} = 0,9475$) між досліджуваними показниками, який демонструє суттєвий вплив участі населення у волонтерській діяльності на економічний розвиток країни. Розроблено економіко-математичну модель задля конкретизації взаємозв'язку між досліджуваними показниками. Охарактеризовано тісну й пряму залежність між економічним показником та часткою задіяних волонтерів: із збільшенням залученості населення до волонтерства ВНД на душу населення збільшується. Визначено, що корпоративне волонтерство є важливим інструментом соціальної відповідальності бізнесу. Проаналізовано практики реалізації корпоративного волонтерства в Україні, основними з яких на сучасному етапі є донорство крові, прибирання парків, озеленення територій, фінансова допомога медичним закладам, підтримка воїнів АТО, допомога онкохворим дітям. Визначено переваги корпоративного волонтерства для різних соціальних суб'єктів: бізнесу, найманих працівників, громади. Практики корпоративного волонтерства підвищують імідж компаній та забезпечують їх стійку конкурентоспроможність на ринку шляхом покращення лояльності з боку персоналу, збільшення кількості позитивних відгуків зовнішніх стейкхолдерів про компанію, зростання рівня етичної поведінки персоналу, його мотивації, командного духу та ініціативності тощо.

Ключові слова: волонтерство, корпоративне волонтерство, соціальна відповідальність, бізнес, стейкхолдери.

Постановка проблеми. Курс на побудову соціально орієнтованої економіки в Україні вимагає впровадження інноваційних концепцій управління на всіх ієрархічних рівнях. В цьому аспекті дотримання принципів соціальної відповідальності бізнесу набуває все більшої актуалізації, оскільки ця концепція направлена на вирішення нагальних соціальних та екологічних питань, покращення якості життя стейкхолдерів, стійке зростання бізнесу. Для реалізації соціальної відповідальності сучасні компанії використовують різноманітні інструменти: надання грантів, благодійність та спонсорська допомога, екологічні ініціативи, соціальне інвестування тощо. В епоху загострення соціальних протиріч та глобальних викликів, одним з необхідних інструментів реалізації соціальної відповідальності бізнесу є корпоративне волонтерство. У 2018 році глобальна робоча сила волонтерів оцінювалась у 109 мільйонів працівників в еквіваленті повної зайнятості [1]. Згідно з Доповіддю ООН про стан волонтерства, суб'єкти приватного сектора стали більш помітними у волонтерстві, оскільки все більше компаній сприймають волонтерство як основну компоненту своєї соціальної відповідальності. Відтак, дослідження сучасного стану та особливостей реалізації корпоративного волонтерства задля формування стійкої конкурентоспроможності компаній та економічного зростання країни є актуальним науковим завданням.

Аналіз останніх публікацій. Дослідженню проблематики соціальної відповідальності бізнесу присвятили свої наукові публікації вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема: Д. Баюра, О. Грішнова, А. Керолл, А. Колот, О. Охріменко, О. Степанова, С. Філіппова, Ф. Фукуяма та ін. Науковцями окреслено сутнісні характеристики та принципи соціальної відповідальності бізнесу, її основні напрями та інструменти реалізації, обґрунтовано необхідність та критерії оцінювання ефективності соціально відповідальних програм. Корпоративному волонтерству приділено увагу в працях О. Антонової, І. Дідух, С. Лисенко, К. Нефьодової, О. Плахової, Н. Слівінської та ін. В їхніх публікаціях визначено сутність та види корпоративного волонтерства, проаналізовано сучасний зарубіжний та вітчизняний досвід залучення найманих працівників компаній до проєктів, які спрямовані на вирішення соціальних та екологічних проблем.

Невирішені частини проблеми. Незважаючи на значну увагу науковців та практиків до дослідження соціальної відповідальності бізнесу та різноманітних інструментів її реалізації, сьогодні корпоративне волонтерство не набуло широкого поширення в бізнес-діяльності вітчизняних компаній. Це питання особливо актуалізується в умовах військової ситуації в Україні та в часи пандемії COVID-19.

Метою статті є дослідження впливу участі населення у волонтерській діяльності на економічне зростання країни, аналіз тенденцій корпоративного волонтерства як інструменту реалізації соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

Методи дослідження. В процесі проведення дослідження було використано такі методи: аналіз, синтез, теоретичне узагальнення – задля дослідження теоретичних розробок вітчизняних та зарубіжних вчених щодо визначення категорій «волонтерство» та «корпоративне волонтерство»; структурний аналіз – для виокремлення та характеристики видів волонтерства; кореляційний аналіз – для

оцінювання зв'язку рівня залученості населення до волонтерської діяльності та валовим національним доходом (ВНД) на душу населення; економіко-математичне моделювання – при визначенні залежності ВНД на душу населення від частки населення, яке приймало участь у волонтерстві.

Результати дослідження. В Україні стрімко зростає попит на волонтерську діяльність, як серед окремих осіб, так і серед компаній, що обумовлено внутрішніми та зовнішніми викликами. Волонтерство можна визначити як спробу особи через власні почуття та віру діяти на благо суспільства задля покращення рівня життя інших людей, які не належать до її родини чи найближчого оточення, або підтримку недержавних організацій, при цьому не турбуючись про фінансові чи інші особисті вигоди [2, с. 62]. Волонтерство має велике значення для формування соціальної згуртованості та інтеграції на різних ієрархічних рівнях. Водночас волонтерство приносить користь також самим волонтерам (добровольцям), яка проявляється у вигляді досвіду, набутих життєвих соціальних навичок, мотивації, емоційного задоволення тощо.

Згідно Закону України «Про волонтерську діяльність» волонтерська діяльність – це добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Вона є формою благодійної діяльності та ґрунтується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, неприбутковості [3].

Волонтерська робота містить в собі різні напрями діяльності, основні з яких наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Види та характеристика волонтерства

Вид волонтерства	Характеристика
Соціальне волонтерство	Передбачає взаємодію з вразливими, через позбавлення чи відсутності прав і можливостей, людьми та жорстокою соціальною реальністю задля досягнення вищого рівня життя, кращої згуртованості та соціальної справедливості.
Міжнародна співпраця волонтерів задля розвитку місцевості	Пов'язане з розвитком освіти та трансформаційними процесами, які сприяють активному поширенню гуманітарної допомоги та міжнародної солідарності. Проводиться на територіях, які отримують підтримку в напрямку розвитку, або в будь-якій країні, яка знаходиться в ситуації, що передбачає залучення ресурсів гуманітарної допомоги.
Екологічне волонтерство	Прагне зменшити негативний вплив людини на навколишнє середовище та зробити оцінку природної спадщини, що існує на даний момент у процесі різномірної діяльності із захисту та відновлення флори та фауни, природного біорізноманіття в різних середовищах їх існування та захисту лісового середовища; збереження та покращення річок, якості води та інших елементів водного середовища; прибережних територій, гір та природного ландшафту загалом; проведення відповідної освіти та заходів, що допомагають зрости екологічній обізнаності та будь-яких інших дій, що сприяють захисту, збереженню та покращенню навколишнього середовища.

Культурне волонтерство	Захищає право доступу до культури та заохочує всіх людей до культурної інтеграції. Передбачає популяризацію та охорону культурної ідентичності, культурної спадщини та залучення до участі в культурному житті громади.
Спортивне волонтерство	Сприяє громадянській та соціальній єдності, завдяки тому, що наділяє спорт тими цінностями, які притаманні волонтерству. Таким чином, відбувається смілива популяризація соціального елемента в розвитку спортивної практики та її проявах, що включає волонтерство, яке практикується в спорті людьми з обмеженими можливостями.
Освітнє волонтерство	Планована та інтегрована акція солідарності в системі освітнього співтовариства, яка сприяє розвитку можливості проведення позанавчальної діяльності та інших заходів. Допомагає компенсувати нерівність, яка може виникнути серед учнів, через соціальні, індивідуальні або економічні відмінності завдяки використанню програм навчання служінню («service-learning»).
Волонтерство у сфері соціального здоров'я	Поєднує зміцнення здоров'я, профілактику захворювань, охорону здоров'я, реабілітацію, соціальну допомогу і спрямоване на все суспільство або соціальні групи під час виникнення несприятливих ситуацій. Пропонує супровід і підтримку сім'ям та їх найближчому оточенню, покращуючи умови життя за допомогою комплексного втручання, що спеціалізується на фізичному, психологічному та соціальному аспектах.
Волонтерське дозвілля та вільний час	Підвищує обізнаність про принципи та важливість добровільних дій, шляхом поширення заходів у сфері неформальної освіти, які допомагають комплексному індивідуальному та груповому росту, сприяючи розвитку навичок, необхідних компетенцій та поглядів в людей, які виступають за солідарність, інклюзивність та соціальну взаємодію.
Громадське волонтерство	Сприяє удосконаленню громади та підтримує участь людей із кращими здібностями у прийнятті рішень та ініціативністю під час вирішення проблем громади, де працюють волонтери.
Волонтери цивільного захисту	Співпрацюють в системі управління надзвичайними ситуаціями та цивільного захисту населення у випадках серйозного ризику, катастрофи або надзвичайної ситуації.

Джерело: складено за даними [4, с. 6-7].

Різностямованість та багатофункціональність волонтерської діяльності дозволяє стверджувати про її зростаюче економічне, екологічне та соціальне значення. Це складний процес, який вирішує низку завдань, має своїх стейкхолдерів та спрямований на розвиток соціальної відповідальності як окремих людей, так і компаній.

При цьому волонтерська робота здійснює суттєвий вплив на економічне зростання країни. Для дослідження взаємозв'язку між часткою населення, яке витрачало свій час на волонтерство та економічним зростанням країни, базовим показником оцінювання якого є валовий національний дохід на душу населення, авторами розраховано коефіцієнт парної кореляції на прикладі 12 розвинутих країн в 2019 році (табл. 2).

Таблиця 2

Результати кореляційного аналізу зв'язку частки населення, яке витрачало свій час на волонтерство, та валовим національним доходом на душу населення в 2019 р.

Країна	ВНД на душу населення, дол. США	Частка населення, яке витрачало свій час на волонтерство, %
Австрія	51390	27
Бельгія	47960	25
Чехія	21930	15
Естонія	23230	17
Франція	42290	27
Греція	19690	6
Угорщина	16530	9
Ірландія	63470	38
Ізраїль	43070	22
Латвія	17730	10
Литва	19000	11
Великобританія	42130	30
Коефіцієнт кореляції	-	0,9475

Джерело: розраховано за даними [5; 6].

Значення коефіцієнта парної кореляції між досліджуваними показниками становить 0,9475, що підтверджує значний вплив участі населення у волонтерській діяльності на економічне зростання країни. З метою деталізації взаємозв'язку між досліджуваними показниками, авторами розроблено відповідну економіко-математичну модель за допомогою вбудованої функції «Регресія» в програмному забезпеченні Excel (рис. 1).

Рис. 1. Залежність ВНД на душу населення від частки населення, яке приймало участь у волонтерстві в 2019 році

Джерело: авторська розробка.

Математична модель має вигляд $y=3697,2+1536,1x$. Модель є статистично значимою, адже розрахункове значення критерію Фішера (87,88) більше за критичне (4,96). За значенням коефіцієнта детермінації ($R^2=0,8978$) можна робити висновок, що ВНД на душу населення на 89,78% пов'язується із участю громадян в волонтерській діяльності, і на 10,22% – із впливом інших факторів, які не були враховані в моделі. Залежність між цими показниками є тісною і прямою, оскільки коефіцієнт парної кореляції $r_{xy}= 0,9475$ – із збільшенням залученості населення до волонтерства ВНД на душу населення збільшується. Отриманий коефіцієнт парної кореляції є статистично значимим, адже розрахункове значення критерію Ст'юдента (9,375) більше за критичне (2,228). Коефіцієнт регресії $b_0= 1536,1$ означає, що із збільшенням частки населення у волонтерстві на 1% ВНД на душу населення збільшується в середньому на 1536,1 дол. США. Відтак, волонтерська діяльність є важливою ознакою і детермінантною економічної могутності країни.

Одним із дієвих драйверів розвитку волонтерства є корпоративне волонтерство, що в сучасних умовах є актуальним та надзвичайно поширеним інструментом соціальної відповідальності бізнесу в усьому світі. До підвидів корпоративного волонтерства належать: волонтерство працівників (employee volunteering) [7, с. 83]; волонтерство, що здійснюється за підтримки роботодавця (employer-supported volunteering) [8, с. 4]; участь працівників у громадських справах (employee community engagement) [9, с. 4]. Такі програми стосуються організаційних ініціатив з просування волонтерства найманих працівників, вони включають (але не обмежуються): заплановану волонтерську діяльність у робочий час компанії, оплачувану відпустку для волонтерів у зовнішніх (неурядових) організаціях, додаткову оплату волонтерства впродовж позаробочих годин тощо [10].

Переваги корпоративного волонтерства приголомшливі як для компаній, так і для працівників. Так, 76% волонтерів протягом останніх 12 місяців відчували себе здоровішими; 94% вважають, що вони покращили свій настрій; 78% повідомили про зниження рівня стресу. Такі програми значно сприяють залученню співробітників, а це підвищує ефективність їхньої роботи на 202%. Для компаній ефект проявляється у підвищенні якості роботи персоналу, збільшенні рентабельності, економії коштів [11].

В Україні корпоративне волонтерство теж набуває все більшого поширення. Великі корпорації та компанії на регулярній основі долучають своїх працівників до участі у волонтерських проєктах. При цьому практика реалізації корпоративного волонтерства значно різниться залежно від виду діяльності компанії, організаційного та нормативно-правового забезпечення соціальної відповідальності, достатності фінансових, інформаційних, трудових ресурсів тощо (табл. 3).

Таблиця 3

Практика реалізації корпоративного волонтерства в Україні

Компанія	Характеристика корпоративного волонтерства
Zagrava Games	Активний учасник Rivne IT Cluster, що сприяє розвитку та капіталізації талантів в регіоні, через активну освітню діяльність. Опікується тваринами Рівненського зоологічного парку загальнодержавного значення Компанія залучає своїх працівників бути донорами крові, брати участь у «суботниках» та висадці дерев.
ДТЕК	Майже 200 співробітників шахтоуправління ДТЕК Енерго: Тернівське, Павлоградське, ім. Героїв космосу і Павлоградської збагачувальної фабрики провели весняну толоку «Чисте місто». Прибрали і вивезли близько 20 кубометрів сміття, побілили більше кілометра бордюрів, посадили 130 дерев та 170 кущів троянд
1+1 media	Запустили соціальний челендж «Естафета добра», залучаючи всіх працівників до волонтерської діяльності. Згодом інші компанії України почали долучатися до цієї акції. Таким чином були здійснені волонтерські заходи в освітній, медичній, екологічній сферах. Введена в обіг власна соціальна валюта – «добрики». Її можна отримати долучившись до КСВ-ініціативи – принести книгу в корпоративну бібліотеку, виступити спікером в освітньому проекті, стати волонтером соціальних проектів. Співробітники, які отримали найбільше «добриків» отримують подарунки. Організація співробітниками профорієнтаційних заходів для школярів. Проведення акцій зі збору небезпечних відходів від населення та здійснення заходів із озеленення довкілля: прибирання парків, висаджування дерев тощо.
ПУМБ	У 2020 році створений Біговий клуб, який передбачає фізичний розвиток співробітників, формування культури здорового способу життя та, одночасно, допомогу важкохворим дітям. Зібрані кошти передані в Фонд підтримки онкохворих дітей «Таблеточки». Регулярна допомога на закупівлю ліків для онкохворих дітей, через організацію збору коштів та залучення працівників. Долучилися до Всеукраїнського дня добрих справ та акції «Щедрий вівторок», задля збору коштів та придбання необхідних засобів індивідуального захисту для медичних працівників. Проведення благодійної акції серед співробітників «Підтримай медика – врятуй життя». Правління банку надає підтримку волонтерським ініціативам працівників, шляхом фінансування організаційних заходів для їх реалізації: надання приміщень, транспортування працівників, придбання допоміжних матеріалів тощо. Інвестиції банку в підтримку волонтерських проектів в 2020 р. склали понад 346 тис. грн.

Джерело: складено за даними [12; 13; 14; 15].

Корпоративне волонтерство в контексті соціальної відповідальності бізнесу створює істотні вигоди для усіх соціальних суб'єктів. Для найманих працівників – це можливість познайомитися з новими людьми та проаналізувати нові ситуації і завдання; унікальний шанс для взаємодії з людьми з інших сфер життєдіяльності; можливість по-новому та більш позитивно сприймати кар'єру, робоче місце, колег та

управлінські команди. Волонтерські ініціативи допомагають отримати нові навички або використати наявні в незнайомому середовищі.

Для місцевої громади корпоративне волонтерство сприятиме:

- доступу до різних груп волонтерів, навичок, знань, технічного та інформаційного досвіду;
- розширенню спектру надання послуг для бенефіціарів;
- можливостям впливати на встановлені моделі поведінки для позитивних соціальних, економічних та екологічних змін;
- доступу до волонтерських команд, які сприятимуть вирішенню поставлених завдань та будуть залучені до проведення заходів;
- підвищенню суспільної обізнаності щодо громадських питань;
- створенню корпоративних партнерств, пошуку потенційних джерел доходів для громадських проектів.
- покращенню взаємовідносин між бізнесом, громадою та волонтерським сектором.

Завдяки цьому інструменту забезпечується підтримка, активність, критичність, відданість суспільству, формується індивідуальна та колективна соціальна відповідальність.

Висновки. Таким чином, практики корпоративного волонтерства підвищують імідж компаній та забезпечують їх стійку конкурентоспроможність на ринку шляхом:

- покращення лояльності з боку персоналу;
- збільшення кількості позитивних відгуків зовнішніх стейкхолдерів про компанію;
- зростання рівня етичної поведінки персоналу, його мотивації, командного духу та ініціативності;
- підвищення продуктивності праці, покращення процесів найму та утримання працівників;
- створення можливостей для персоналу підвищити свою кваліфікацію та розвивати необхідні компетенції;
- трансформації відносин між компанією та місцевою громадою тощо.

Відтак, українські організації повинні розширювати спектр завдань корпоративного волонтерства, використовуючи нові шляхи та стимули для залучення своїх працівників до такої діяльності, в тому числі до віртуального волонтерства. Такий підхід дозволить знизити рівень стресу, агресії, незадоволення на робочому місці, покращить психічний, духовний, фізичний та моральний стан працівників.

Література.

1. Frances Hansford. (2020). Impact and value in corporate volunteering: Learning from the InterCement Volunteer Program. *InterCement Institute*, 21 p.
2. Faiz M. Activities of social studies teachers in non-governmental organizations and perception of volunteering. *International journal of psychology and educational studies*. 2020. Vol. 7, no. 4. P. 61–72.
3. Про волонтерську діяльність. *Верховна Рада України, Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>

4. Lor-Serrano A., Esteban-Salvador L. An approach to corporate volunteering in Spain. *Social sciences*. 2021. Vol. 10, no. 3. P. 80.
5. GNI per capita, Atlas method. *The world bank*. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD>
6. CAF's World Giving Index 2019. *Charities Aid Foundation*. URL: https://www.cafonline.org/docs/default-source/about-us-publications/caf_wgi_10th_edition_report_2712a_web_101019.pdf
7. Lough B. J., Turner Y. S. How to accelerate volunteering through employee volunteer programmes. *Journal of corporate citizenship*. 2017. Vol. 2017, no. 67. P. 77–94.
8. McGarvey A., Jochum V., Chan O. Time well spent employer-supported volunteering. London : *NCVO*, 2019. 41 p.
9. Effects of the pandemic on employee community engagement. *Volunteer Canada*. URL: https://volunteer.ca/vdemo/CorporateCitizenship_DOCS/Effects%20of%20The%20Pandemic%20on%20Employee%20Community%20Engagement%20October%202020.pdf
10. Matt C. Howard, Emory Serviss (2021). The antecedents and outcomes of corporate volunteering: an employee- and organizational-level meta-analysis. *Journal of Managerial Psychology*. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JMP-01-2021-0018/full/html>
11. Корпоративне волонтерство: тренди, виклики та перші 8 кроків. *rabota.ua*. URL: <https://prohr.rabota.ua/korporativne-volonterstvo-trendi-vikliki-ta-pershi-8-kroktiv/>
12. Соціальна відповідальність 1+1 медіа. *1+1 media*. URL: <https://media.1plus1.ua/ua/csr>
13. Соціальна відповідальність. *ДТЕК*. URL: https://dtek.com/sustainable_development/social/
14. Корпоративне волонтерство. *Банк ПУМБ*. URL: https://about.pumb.ua/growth/corporate_volunte
15. Заграва. *Zagrava Games*. URL: <https://zagravagames.com/>
16. Bilan, Y., Mishchuk, H., Samoliuk, N., & Grishnova, O. (2019). ICT and Economic Growth: Links and Possibilities of Engaging. *Intellectual Economics*, 13(1). DOI: <https://doi.org/10.13165/IE-19-13-1-07>
17. Grishnova, O., Bereziuk, K., & Bilan, Y. (2021). Evaluation of the level of corporate social responsibility of Ukrainian nuclear energy producers. *Management & Marketing. Challenges for the Knowledge Society*, 16(2), 152-166.

References.

1. Frances Hansford. (2020). Impact and value in corporate volunteering: Learning from the InterCement Volunteer Program. *InterCement Institute*, 21 p.
2. Faiz M. Activities of social studies teachers in non-governmental organizations and perception of volunteering. *International journal of psychology and educational studies*. 2020. Vol. 7, no. 4. P. 61–72.
3. Про волонтерську діяльність. Верховна Рада України, *Законodavstvo Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
4. Lor-Serrano A., Esteban-Salvador L. An approach to corporate volunteering in Spain. *Social sciences*. 2021. Vol. 10, no. 3. P. 80.
5. GNI per capita, Atlas method. *The world bank*. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD>
6. CAF's World Giving Index 2019. *Charities Aid Foundation*. URL: https://www.cafonline.org/docs/default-source/about-us-publications/caf_wgi_10th_edition_report_2712a_web_101019.pdf
7. Lough B. J., Turner Y. S. How to accelerate volunteering through employee volunteer programmes. *Journal of corporate citizenship*. 2017. Vol. 2017, no. 67. P. 77–94.
8. McGarvey A., Jochum V., Chan O. Time well spent employer-supported volunteering. London : *NCVO*, 2019. 41 p.

9. Effects of the pandemic on employee community engagement. *Volunteer Canada*. URL: https://volunteer.ca/vdemo/CorporateCitizenship_DOCS/Effects%20of%20The%20Pandemic%20on%20Employee%20Community%20Engagement%20October%202020.pdf
10. Matt C. Howard, Emory Serviss (2021). The antecedents and outcomes of corporate volunteering: an employee- and organizational-level meta-analysis. *Journal of Managerial Psychology*. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JMP-01-2021-0018/full/html>
11. Korporativne volonterstvo: trendy, vyklyky ta pershi 8 krokiv. *rabota.ua*. URL: <https://prohr.rabota.ua/korporativne-volonterstvo-trendi-viklyki-ta-pershi-8-krokiv/>
12. Sotsialna vidpovidalnist 1+1 media. *1+1 media*. URL: <https://media.1plus1.ua/ua/csr>
13. Sotsialna vidpovidalnist. *DTEK*. URL: https://dtek.com/sustainable_development/social/
14. Korporativne volonterstvo. *Bank PUMB*. URL: https://about.pumb.ua/growth/corporate_volunte
15. Zahrava. *Zagrava Games*. URL: <https://zagravagames.com/>
16. Bilan, Y., Mishchuk, H., Samoliuk, N., & Grishnova, O. (2019). ICT and Economic Growth: Links and Possibilities of Engaging. *Intellectual Economics*, 13(1). DOI: <https://doi.org/10.13165/IE-19-13-1-07>
17. Grishnova, O., Bereziuk, K., & Bilan, Y. (2021). Evaluation of the level of corporate social responsibility of Ukrainian nuclear energy producers. *Management & Marketing. Challenges for the Knowledge Society*, 16(2), 152-166.

Oliinyk O.O., PhD in economics,
Associate Professor
National University of Water and Environmental Engineering
Neverkovets A.V., student

CORPORATE VOLUNTEERING IN THE CONTEXT OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

The volunteering essence and its types were considered in the article. Defined, the multidirectional structures and multifunctionality of volunteering allow us to confirm its economic, environment and social value is being increased. In this work was discovered the connection between country's economic growth which basic evaluating ratio serves as the gross national income per capita and population proportion that participated in volunteer activities. The Pearson correlation coefficient was calculated using two investigated indicators by the instance of 12 Europe countries in 2019. We gained a next result: $r_{xy} = 0,9475$ it demonstrates an essential impact of citizen volunteering on economic increment. The mathematical economic model had been developed to concretise the correlation between investigated indicators. In the article was defined close and direct dependency between the economic indicator and the proportion of participated volunteers: the more people were being involved in volunteering activities, the more GNI per capita was being increasd. We defined that corporate volunteering was the most crucial part of business social responsibility. There were analysed the realization of main corporate volunteering activities in Ukraine, which of them at the present stage are blood donation, parks cleaning, gardening, medical organisation financial assistanse, ATO fighters support, the care of cancer-affected children. Employee volunteering advantages for different social entities such as business, employees and communities were determined. Corporate volunteering practises enhance company image and provide their stable competitive market through the improvong process of employee loyalty, rising the quantity of external stakeholders' positive responses about a company, the increasing level of employee ethical conduct, motivation, team spirit, and initiative.

Keywords: *volunteering, corporate volunteering, social responsibility, business, stakeholders.*